

Helvi Rautiaisen murha ja polttamalla suoritettu ruumiin tuhoaminen

Kirj. nimismies, varat. S. A. Aaltohelmi.

Lauantaina marraskuun 18 päivänä 1933 ilmoitti Tervon pitäjän Talluskylässä asuva palstatilallinen August Rautiainen Karttulan piirin v.t. nimismiehelle, että hänen sisarensa Helvi Rautiainen oli ollut tietymättömissä edellisestä keskiviikosta eli marraskuun 15 päivästä lähtien, jolloin hänet oli viimeksi nähty nukkumaan mentäessä. Samalla selitti ilmoituksen tekijä, että Helvi Rautiainen, joka oli naimaton, oli ollut raskaana. Tämän vuoksi, ja kun kadonnut oli viime aikoina vihjaillut jotakin määrättyyn suuntaan, epäilivät omaiset hänen tehneen itsemurhan. Ilmoituksen tekijä pyysi nimismiehen toimenpiteitä kadonneen etsimiseksi ja muun mahdollisen tutkimuksen toimittamiseksi. Allekirjoittaneen ollessa tällöin virkavapaana muitten tehtävien takia asettui viran hoitaja puhelimitse yhteyteen kanssani, jolloin päätettiin tutkimuksen toimittamisesta sekä siitä, että pyydetäisiin suojeluskunnan apua mahdollisimman laajan etsinnän toimittamiseksi kadonneen kotiseudulla.

Helvi Rautiaisen koti sijaitsi Tervon pitäjän Talluskylässä lähellä Maaningan pitäjän rajaa, jonne oli matkaa Karttulan kirkonkylästä noin 35 km., ja lähes 10 km:n pituinen lopputaival Talluskylän keskuksesta ainoastaan jalan kuljettavaa. Seutu on harvaan asuttua ja kaikkinaisten yhteyksien puuttuessa ovat olosuhteet perin kehittymättömät ja alkeelliset. Kaikilla tällaisilla rajaseuduilla ovat asukkaat tottuneet harjoittamaan viinanpolttoa, luvatonta metsästystä y.m. pienempää rikollisuutta, eivätkä viranomaiset luonnollisesti ole sinne millään tavoin tervetulleita, koska useimmilla alkuasukkaila on heiltä yhtä ja toista salattavaa. Oli luonnollisesti selvää, että laajemman etsinnän järjestäminen näissä olosuhteissa oli vaikeaa. Suojeluskunnan myötävaikutuksella saatiin kuitenkin 30—40 miehen suuruinen etsintäjoukko kokoon seuraavaksi päiväksi. Ennen etsinnän aloittamista ja sen aikana toimitetuissa kuulusteluissa kävi ilmi, että kadonnut Helvi

Rautiainen oli 22 vuotias, ja oli hän seurustellut pitemmän ajan Maaningan pitäjän Kurolanlahden kylästä kotoisin olevan pientilallisen pojan Tauno Tuovisen kanssa, mistä seurustelusta Helvi Rautiainen olikin omaisten käsityksen mukaan tullut raskaaksi. Kuulusteluissa, joissa myöskin Tauno Tuovista kuultiin, ei tullut ilmi mitään rikokseen viittaavaa, vaan kaikki, sekä omaisten että muidenkin kuultujen henkilöiden kertomukset, tukivat selvästi itsemurhateoriaa. Kuten myöhemmin tulimme huomaamaan, oli luonnollista ja hyvin ymmärrettävää, että kuulustellut henkilöt tutkimuksen tällä asteella esittivät asiat siinä valossa, koska edellisenä päivänä toimitettujen etsintöjen yhteydessä, joihin oli ottanut osaa sekä kadonneen omaiset että naapurit, oli huomaamatta ja erittäin taitavasti vaikutettu itsemurhateorian leviämiseen paikkakunnalla, ja kun lisäksi seudun asukkaat edellämainituista syistä eivät olleet mitenkään halukkaat kesken kaiken auttamaan viranomaisia. Tällä kertaa toimitettujen tutkimusten mukaan oli Helvi Rautiainen ollut katoamisiltana kotitorppansa tuvassa noin kello 21 ajoissa ja sieltä poistunut aittarakennukseen, jossa hän vielä siihen asti oli myöhäisestä vuodenajasta huolimatta yönsä viettänyt. Kun hänen oli havaittu seuraavana päivänä viiptyvän poissa asuinrakennuksesta tavallista myöhempään, oli häntä menty tapaamaan aittarakennuksesta, joka kuitenkin oli ollut tyhjä, ja oli tällöin todettu sieltä puuttuneen m.m. hänen talvipalttoonsa. Kun omaiset olivat ajatelleet kadonneen menneen joltokin naapuriin käymään, ei hänen poissaolonsa vielä sinä päivänä oltu kiinnitetty mitään huomiota. Kun häntä kuitenkin ei vielä seuraavanakaan päivänä, eli perjantaina, oltu tavattu, oli kadonneen kotoa saman päivän aamupäivänä lähdetty asiasta ilmoittamaan noin 2½ km:n päässä, mutta Maaningan pitäjän puolella Kurolanlahden kylässä asuvan palstatilallisen Juho Tuovisen asuntoon, jonka Tauno nimisen pojan kanssa, kuten edellä on mai-

nittu, Helvi Rautiainen oli seurustellut. Myöskään siellä ei häntä oltu katoamisen jälestä nähty. Tauno Tuovinen oli heti lähtenyt sanantuojan mukana kadonneen kotiin, jossa häntä oli sitten Tuovisen, omaisten ja eräitten naapurien toimesta etsitty lähiympäristöstä, kuitenkin tuloksetta. Samana päivänä oli Tauno Tuovinen käynyt kadonneen omaisten pyynnöstä tiedustelemassa häntä myöskin eräältä Pielaveden pitäjässä asuvalta sukulaiselta poiketen matkan varrella joihinkin naapureihinkin, ja oli hän palannut tältä matkalta myöhään perjantai-iltana. Kun siihenastiset toimenpiteet olivat osoittautuneet turhiksi, oli seuraavana päivänä päätetty jatkaa etsiskelyjä lukuisampien naapurien avustuksella, mikä sitten oli tapahtunutkin, ja olivat tällöin etsiskelyyn ottaneet osaa m.m. Juhon ja Tauno Tuovinen. Kun tämäkään etsintä ei ollut johtanut tuloksiin, oli senjälkeen päätetty ilmoittaa asiasta nimismiehelle laajemman etsinnän toimittamiseksi. Muuta ei sitten edellämainittuna sunnuntaina toimitetussa kuulustelussa tullutkaan ilmi.

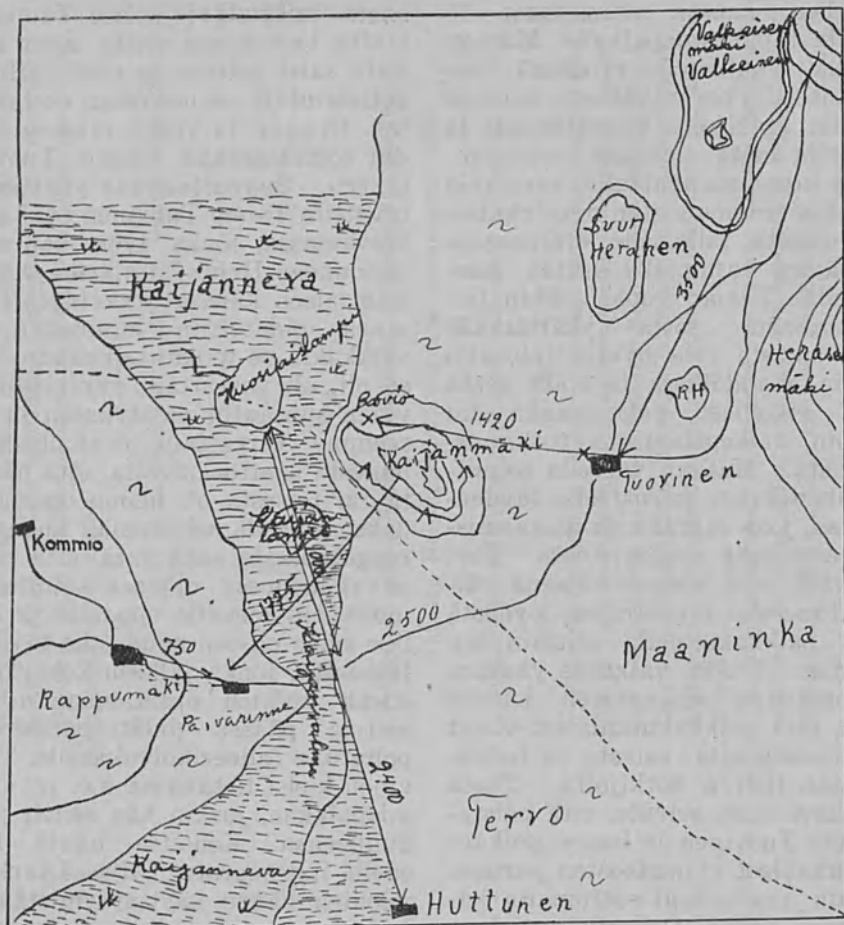
Myöskin poliisiviranomaisten johtama kadonneen etsintä, jota samanaikaisesti toimitettiin aamuvarhaisesta pimeään tuloon asti suojeluskuntalaisten avustuksella sekä lukuisien naapurien, m.m. Tauno Tuovisen ottaessa siihen osaa, jäi tuloksettomaksi. Kun talvi teki parhaillaan tuloan ja järvet alkoivat jäätyä sekä lumi peittää maan, eikä poliisiviranomaisilla ollut käytettävissään voimia laajemman etsinnän järjestämiseksi, jäivät tutkimukset tähän, koska siihenastisten tutkimusten mukaan oli itsemurha todennäköisin.

Joulukuussa 1933, muutamia päiviä ennen joulua, löysivät eräät tukinajajat Maaningan pitäjän Kurolanlahden kylässä Enso Gutzeit Oy:n maalla faneerikoivukasan, jossa oli ollut kaikkiaan 18 faneerikoivutukkaa, joista 8 oli palanut kokonaan poikki, 2 vioittunut ja 8 jäänyt ehjäksi. Löydön jälkeen teki asianomistaja poltosta ilmoituksen asianomaiselle viranomaiselle pyytäen tutkimusta asiassa. Maaningan pitäjän puolella oli samoihin aikoihin levinnyt huhuja siitä, että Helvi Rautiainen olisi poltetu k.o. roviossa. Tämän johdosta tutkivat asianomaiset viranomaiset myöskin rovin pohjan niin tarkkaan kuin se tähän aikaan talvesta, jolloin maa jo oli vahvan lumen peitossa, oli paikan päällä ja ilman laboratoriovälineitä

mahdollista. Kuten myöhemmin tullaan huomaamaan, oli luonnollista, että roviosta ei mitään löytynyt. Kun allekirjoittanutkin, joka oli asettunut asiasta tiedon saatuaan yhteyteen faneerikoivujen polton tutkimusta johtaneen viranomaisen kanssa, oli viimeksimainitun lausunnon perusteella tullut siihen tulokseen, ettei edellämainittu poltetu faneerikoivukasa ollut missään yhteydessä Helvi Rautiaisen katoamisen kanssa, jätettiin se kokonaan pois laskelmista. Asia jäi edelleen tähän vaiheeseen, mutta aika teki kuitenkin työtään rikoksen selviämisen hyväksi.

Naapurien mielenkiinto asiaan ei tietenkään hävinnyt kokonaan, ja paikkakunnalla liikkui erinäisiä huhuja, joista joitakin kantautui viranomaistenkin korviin kevään kuluessa. Nämä kaikki huhut kontrolloitiin paikan päällä, mutta suurin osa niistä osoittautui kokonaan perättömiksi, ja loput huomattavasti hioitelluiksi, niin etteivät tutkijaviranomaiset tällöin saaneet käytettäväkseen mitään ainehistoa. Odotettiin kuitenkin yhtenä mahdollisuutena kesän tuovan jonkinlaisen selviytyksen asiaan, koska hyvällä syyllä voitiin olettaa ruumiin tulevan esille maan sulaessa ja vesien auetessa. Koko kevään oltiinkin jatkuvasti yhteydessä Helvi Rautiaisen omaisten kanssa, jotka eivät kuitenkaan voineet minkäänarvoista ainehistoa esittää. Odotuksessa kesän suhteen ei kyllä petyttykään, joskin asiat alkoivat saada yllättävän käänteen.

Kesäkuun 11 päivänä 1934 ilmoitettiin Tervon pitäjän Talluskylästä Osuusliike Savo r.l:n sivumyymälästä allekirjoittaneelle puhelimitse, että samana päivänä oli kaksi työmiestä löytänyt erästä roviosta Maaningan pitäjän Kurolanlahden kylästä kaksi pientä luunsirua, ja selitti ilmoituksen tekijä kappaleiden löytyneen samasta roviosta, jota aikaisemmin tapahtuneen faneerikoivujen polton yhteydessä oli tutkittu. Asiasta tiedon saatua lähitin viipymättä lähimmän poliisikonstaapelin Talluskylään määräyksellä ottaa löytö haltuunsa, tutkia rovio uudelleen ja kuulustella löydön toimittajia. Asianomainen konstaapeli lähti heti matkaan. Seuraavana aamuna kello 11 ajoissa ilmoitti hän Talluskylän pääkylältä puhelimitse allekirjoittaneelle matkansa tuloksen. Kaksi työmiestä oli kotimatallaan edellisenä päivänä levännyt rovin läheisyydessä, jolloin toinen heistä oli kädessään olevalla

Karttapiirros
tapahtuma-
alueelta.

kepillä sattunut ajatuksissaan penkomaan rovirion pohjalla ollut tuhkaa, josta silloin oli tullut näkyviin pari pientä luunsiruua, jotka löytäjät olivat toimittaneet edelläänmainittuun myymälään. Rovio sijaitti noin 10 km:n etäisyydellä Talluskylän pääkylästä, ja noin 2 km:n etäisyydellä Helvi Rautiaisen kotoa. Konstaapeli ilmoitti lisäksi tutkineensa tarkkaan rovirion pohjan, ja löytäneensä sieltä edelläänmainittujen luunsirujen lisäksi yhden samanlaisen sekä kaksi messinkistä naisten vaatteissaan käyttämää 5—6 mm:n läpimittaista nepparia sekä lisäksi muutaman neliösenttimetrin suuruisen, kangasta muistuttavan tahmean levyn.

Heti edelläänmainitun ilmoituksen saatua matkustin Talluskylän asutuskeskukseen, jossa lähettämäni konstaapeli odotti tutkimusesineineen. Paljaalla silmällä ja suurennuslasilla ei luonnollisesti luunsiruista ja nepparista voitu enempää päätellä, mutta näytti neliömäinen levy

tarkastettaessa olevan kangasta, joka olisi ollut tulessa, mutta jonka lopullista tuhoutumista jokin neste olisi estänyt. Saadut tutkimusnäytteet eivät kuitenkaan vielä siinä vaiheessa luonnollisesti saaneet mitään ratkaisevaa, koska tuollaiset pienet luunsirut olisivat aivan hyvin voineet kuulua linnuille tai vieläkin pienemmille eläimille. Tosin löydetty kaksi nepparia, samoin kuin epämääräinen levykin, olivat omiaan herättämään vissejä epäilyksiä. Olivathan ne löydetty rovirion, joka sijaitti kahden pitäjän rajamailla kesällä ylitsepääsemättömän nevan laidalla. Kun lisäksi rovirion polttajasta ei oltu saatu selkoa, ja edellisessä marraskuussa kadonnut Helvi Rautiainen oli yhä edelleen kateissa, eikä pitkälle ehtinyt kesäkään ollut tuonut esiin hänen ruumistaan tai asiaan muutaakaan selvyyttä, kuten itsemurhatapauksessa olisi ollut mahdollista, oli tietenkin löytöön kiinnitettävä tavallista vakavampaa huomiota. Lähdin heti tämän jälkeen

neljän mieheni kanssa marssimaan 10 km:n taivalta tapahtumapaikalle. Matkan alkutaipaleella kuulustelin erinäisiä henkilöitä olosuhteisiin perehtyäkseni, samalla kun ehkäistiin kulkijoita viivyttämällä ja kuulustelemalla heitä viemästä minkäänlaisia tietoja tapahtumapaikalle, varsinkin kun tieto poliisiviranomaisten mieslukuisena ilmestymisestä tällaiselle erämaaseudulle ja pitäjien rajamaille leviää salamanopeudella. Tämän vuoksi olikin toimittava nopeasti, jotta yllättämällä olisi päästy asiasta niin hyviin tuloksiin kuin suinkin mahdollista ja voitu estää mahdolliset rikolliset pakenemalla tai muulla tavoin vaikeuttamasta tutkimusten edistymistä. Matkan varrella toimittamieni kuulustelujen perusteella täydensin sitä kuvaa, joka minulla oli asianomistajan perheestä sekä ympäristöstä. Kävi samalla selvillä, että tieto edellisenä päivänä tapahtuneesta luunsirujen löydöstä oli levinnyt paikkakunnalla erittäin nopeasti. Tämän löydön vaikutus yhdessä poliisiviranomaisten saapumisen kanssa vaikutti sen, että paikkakuntalaiset olivat erittäin kiinnostuneita asiasta ja halukkaat antamaan tietoja tutkijoille. Tässä yhteydessä kävi m.m. selvillä, että palstatilallinen Juho Tuovinen ja hänen poikansa olivat puuhailleet viinarikosten parissa. Myöskin sain matkallani sattumalta käsiini kadonneen veljen, Oskari Rautiaisen vaimon isän, Ville Jauhiaisen, joka kuulusteltaessa kertoi m.m., että Tauno Tuovinen oli joitakin viikkoja aikaisemmin ryyppiskellessään Oskari Rautiaisen kanssa humalapäissään kertonut viimeainituille, että hän — Tuovinen — oli kevättalvella päästyään vankilasta viinarikoksiaan sovitamasta kuullut Maaningalla siitä, että häntä olisi epäilty Helvi Rautiaisen surmaamisesta, minkä johdosta Tuovinen oli maininnut aikoneensa heti surmata itsensä. Kun jo aikaisemmin suoritetujen tutkimusten perusteella olin selvillä siitä, että Tauno Tuovinen oli seurustellut kadonneen Helvi Rautiaisen kanssa, joka oli ollut raskaana, kuten jo edellä on mainittu, päätin heti toimittaa pidätyksen. Tämän jälkeen, ja sitten kun oli saatu selvillä, että Tauno Tuovinen oli parhailaan kaivamassa metsäojaa erällä suolla, jatkettiin matkaa oppaan johdolla. Sitten kun matkan varrella oli saavuttu kohtaan, jossa polku erkani suolle, missä Tauno Tuovisen tiedettiin olevan työssä, lähetin mukana ol-

leista miehistäni kolme Tauno Tuovisen kotiin valvomaan siellä, ettei kukaan talosta saisi poistua ja ettei tutkimuksia ja kotietsintöjä muutenkaan voitaisi vaikeuttaa. Oppaan ja yhden miehen kanssa lähdin toimittamaan Tauno Tuovisen pidätyksen. Saavuttuamme yllättäen paikalle tavattiin Tauno Tuovinen parhailaan ojaa kaivamassa, jonka työn hän oli yhdessä kadonneen Helvi Rautiaisen veljen Oskari Rautiaisen kanssa urakoinut. Tauno Tuovinen pidätettiin kuulusteluja varten, vaikkakin se todistusainehisto, joka asiassa oli, oli verrattain minimaalinen. Tuovinen suhtautui pidätykseen ja esiintymisemme verrattain rauhallisesti, joskin hänestä saattoi havaita, että hänellä syystä tai toisesta oli huono omatunto. Voidakseni saada selvemmän kuvan Tuovisen reagoimisesta sekä siitä, että tutkimukset olivat menossa oikeaan suuntaan, annoin mukamani olevalle oppaalle ja konstaapelille salaa ohjeen noudattaa täydellistä hiljaisuutta, jonka jälkeen kehoitin Tuovista edellä kulkién opastamaan n. 2—3 kilometrin päässä pidätyspaikalta olevalle poltettulle faneerikoivukasalle. Tauno Tuovinen kielsi tietävänsä k.o. rovin sijaitsemispaikkaa, joskin hän selitti jotain siitä kuulleensa. Kehoitin häntä kulkemaan edellä itse seuraten jäljessä tarkkaan huomioiden hänen käyttäytymistään, oppaan ja konstaapelin kulkiessa jonossa viimeisinä. Näin kuljettiin hiljaisuuden vallitessa. Polku vei ensin suolta metsän reunaan ja sieltä n.s. Kaijannevan reunaa kulkevalle talvitiele. Matkan varrella Tauno Tuovinen vilkaisi pari kertaa taaksensa ikäänkuin neuvoa kysyen ja lausuen toisella kertaa ääneen: "Täälläpäin jossain sen pitäisi olla." Mitään ohjeita ei hänelle kuitenkaan annettu, ja näin kuljettiin n. 1½ kilometriä erääseen kohtaan, jossa edellämämainitun talvitien leikkasi melkein kohtisuorasti toinen talvitie. Tässä Tuovinen seisahtui, kääntyi taakseen ja osoitti käsillään leikkaavan tien suunnassa metsän reunaa sanoen samalla: "Olen kuullut kerrottavan sen rovin täällä olevan". Kehoitin Tuovista jälleen kulkemaan sinne, missä hänen tietämänsä mukaan rovin olisi pitänyt sijaita. Matka jatkui uuden talvitien pohjaa myöten metsän reunaan, jossa maasto alkoi kohota verrattain jyrkästi. Kun nevan reunasta oli kuljettu polkua pitkin sekametsässä n. 25 metriä, havaitsin Tuovisen äkkiä vilkaisevan kul-

kusuuntaan katsoen jyrkästi oikealle, mutta ikäänkuin jostain pelästyneenä heti sen jälkeen katsahtavan nopeasti taaksensa allekirjoittaneeseen ja kääntävän katseensa kulkusuunnasta vasemmalle osoittaen käsillään ja sanoen: "Jos se olisi täällä". Tuovisen perässä kuljettiin sitten hänen osoittamaansa suuntaan n. 200 metriä kunnes saavuttiin metsässä olevalle pienelle aukeamalle. Tässä Tuovinen jälleen pysähtyi lausuen: "Ei sitä näy täältä löytävän". Oli erittäin kuuma kesäinen päivä, jonka vuoksi kehoitin Tuovista istumaan aukeaman keskelle. Tarkoituksella en tähän mennessä ollut ottanut mitään selkoa roviosta ja sen sijaitsemispaikasta. Vettäännyin vähän erilleen Tuovisesta ja opasta metsän reunaan, ja kutsuin mukana olleen konstaapelin luokseni. Ilmoitin hänelle käsityksenäni, että rovio ei sijainnut talvitien tällä puolella vaan päinvastaisella puolella nevalta metsään johtavaa kulkemaamme talvitietä, n. 90 asteen kulman osoittamassa suunnassa, minkä käsitykseni selitin johtaneeni Tuovisen käyttäytymisestä metsän reunassa nevalta noustua. Konstaapeli, joka edellisenä iltana oli käynyt roviolla, selittikin havaintoni oikeaksi. Tahdoin vielä vähän jatkaa kokeilujani Tuovisen käyttäytymisen suhteen, ja kehoitin häntä kulkemaan edellä sekä etsimään roviota nevalta johtavan talvitien vastakkaiselta puolelta. Näin jatkettiin takaisin samaa polkua kun oli tullutkin. Talvitien toisella puolella Tuovinen ohjasi kulkunsa jonkunverran oikealle lähelle neuvan reunaa. Kun jälleen oli kuljettu n. 100 metriä, pysähtyi Tuovinen. Takavasemmalla oli jyrkkä, korkea ja paljas kallio n. 100 metrin päässä. Kehoitin tämän jälkeen Tuovista kulkemaan nevan reunasta metsään päin suunnilleen edellämämainitun talvitien suunnassa, mutta nousematta edellämämainitulle kalliolle syystä, että selitin hänelle roviota tuskin olevan paljaalla kalliolla. Havaintoni mukaan olisi kulkumme kalliolle nousematta välttämättä sen reunan pakoittamana sattunut roviopaikalle. Kun oli kuljettu n. 75 metriä tiheässä metsikössä paikkaan, jossa laskelmieni mukaan olisi roviota pitänyt olla jossain lähetyvillä, ohjasi Tuovinen kulkunsa etuoikealle, paljaille kalliolle. Harhailtiin jälleen jonkun matkaa meidän mielenkiinnolla seuratessa Tuovisen levottomuutta. Kun täällä Tuovinen oli jälleen pysähtynyt, moitin häntä siitä, et-

Tutkimuksen kohteena ollut rovio.

tä hän ohjeistani huolimatta oli noussut kalliolle, jonka jälkeen kehoitin häntä kääntymään jyrkkään takavasemmalle. Kuljettuamme n. 150 metriä saavuttiin tiheässä metsässä olevalle pienelle aukiolle, jossa oli koivukasa, mikä oli osaksi poltettu. Paikalla mukana ollut konstaapeli ilmoitti roviota olevan sen, josta luunsiruja nepparilöydöt oli aikaisemmin tehty. Roviota tutkittaessa havaittiin siinä olevan 2 kokonaan ja 8 osittain palanutta, n. 25 senttimetrin läpimittaista, faneerikoivutukkia. Rovion pohja oli n. 11½ metriä leveä ja n. 2½ metriä pitkä. N. 5 metrin päässä roviosta havaittiin maassa kaatunut, kuivunut tervashonka, joka paksuudeltaan oli n. 60 senttimetrin vahvuinen. Kuten maassa olevista jäljistä saattoi havaita, oli se katkaistu kirveellä n. 6—8 metrin etäisyydellä latvasta, n. 30 senttimetriä vahvasta kohdasta. Hongan vieressä oli vieläkin lastuja, ja katkaisukohdasta päätellen voitiin todeta, että katkaiseminen oli tapahtunut suhteellisen hiljattain, koska puun väri ei ollut vielä ennättänyt paljoakaan muuttua, joskin toiselta puolen saattoi olettaa, että hakkaus oli toimitettu ainakin joitakin kuukausia sitten. Hongan vieressä olleet lastut, samoin kuin katkaisukohdasta sahattu kapalekin, otettiin talteen mahdollisissa tutkimuksissa käytettäväksi. Rovion pohjan uusi tutkimus ei tuonut esiin mitään tutkimuksissa käytettävää ainehistoa. Tauno Tuovinen kielsi koskaan käyneensä k.o. roviolla tai tietävänsä muutenkaan mitään siitä. Kuitenkin oli hänen käyttäytymi-

sensä tämän ensimmäisen pidätystunnin aikana saanut allekirjoittaneen vakuutetuksi siitä, että asiassa oltiin menossa oikeaan suuntaan, mikä luonnollisesti oli omiaan antamaan enemmän vauhtia tutkimuksille.

Tämän jälkeen lähdettiin lähimpään ihmisasuntoon, Tauno Tuovisen kotiin, rövion itäpuolella olevan korkean, metsäisen kukkulan, n.s. Kaijarmäen yli, joka matka oli n. $1\frac{1}{2}$ km. Eräs siellä odottaneista kolmesta miehestäni oli tällä välin hakenut Tauno Tuovisen isän, Juho Tuovisen, eräästä naapurimökistä. Tuovisen kotona, jossa oli saapuvilla Juho Tuovisen lisäksi tämän n. 55 vuotias vaimo sekä 30 vuotias poika ja kaksi täysi-ikäistä tytärtä, ei ollut käytettävissä, asunnon pienuudesta johtuen, huonetta kuulusteluja varten, minkä vuoksi lähdin kahden mieheni kanssa, ottaen mukaani Juho ja Tauno Tuovisen, n. $2\frac{1}{2}$ kilometrin päässä olevaan Helvi Rautiaisen kotiin, Rappumäen torppaan, jättäen kaksi miehistäni edelleen Tuovisten kotiin.

Asianomistajain kotona toimitetussa kuulustelussa vahvisti Oskari Rautiainen edellämainitun Ville Jauhiaisen kertomuksen oikeaksi.

Ryhtyessäni Tuovisten kuulusteluun kehoitin heitä pysymään totuudessa, ja huomautin, että siitä poikkeaminen vakavassa asiassa voisi aiheuttaa ikävyyksiä.

Tauno Tuovinen kielsi Jauhiaisen kertomuksen ja selitti, ettei hän muistanut laisinkaan sellaista tapausta, vaikkakin myönsi Oskari Rautiaisen kanssa usein edellisenä keväänä rypiskelleensä. Myöskään muuta asiaan vaikuttavaa ei Tauno Tuovisen kuulustelussa käynyt ilmi. Hän m.m. kielsi kotonansa olleen aseita useihin vuosiin, mutta selitti kyllä heillä olleen edellisenä syksynä lainassa haulikon, jonka olivat saaneet eräältä lähellä asuvalla naapurilta. Juho Tuovisen kuulustelussa ei tullut myöskään ilmi mitään asiaan vaikuttavaa, ja kielsi hänkin heillä olleen minkäänlaisia aseita kolmeen vuoteen.

(Jatkuu)